

PAS-yhteistyöryhmä

15.12.2022

Kokouksen avaus

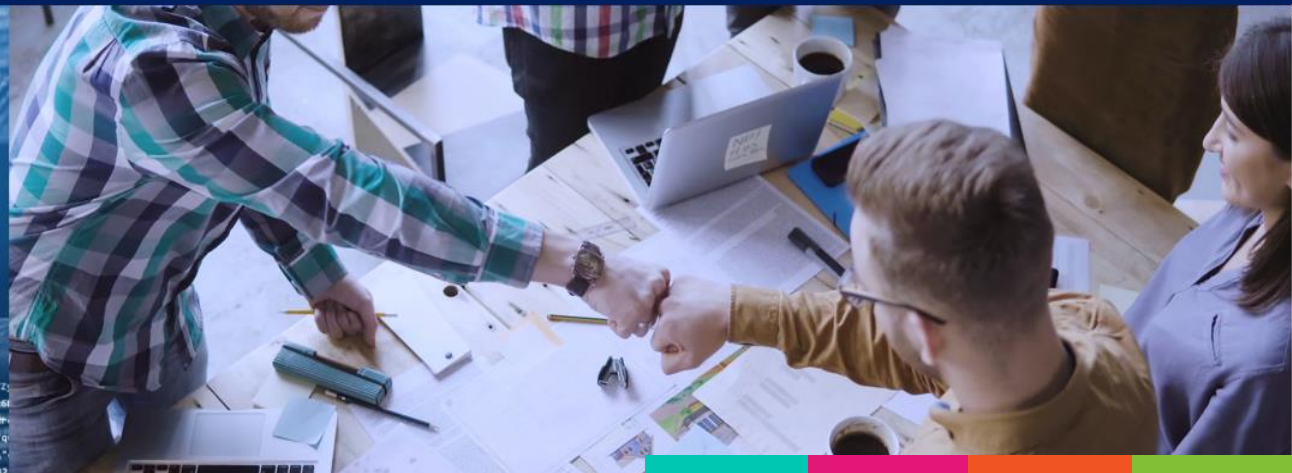
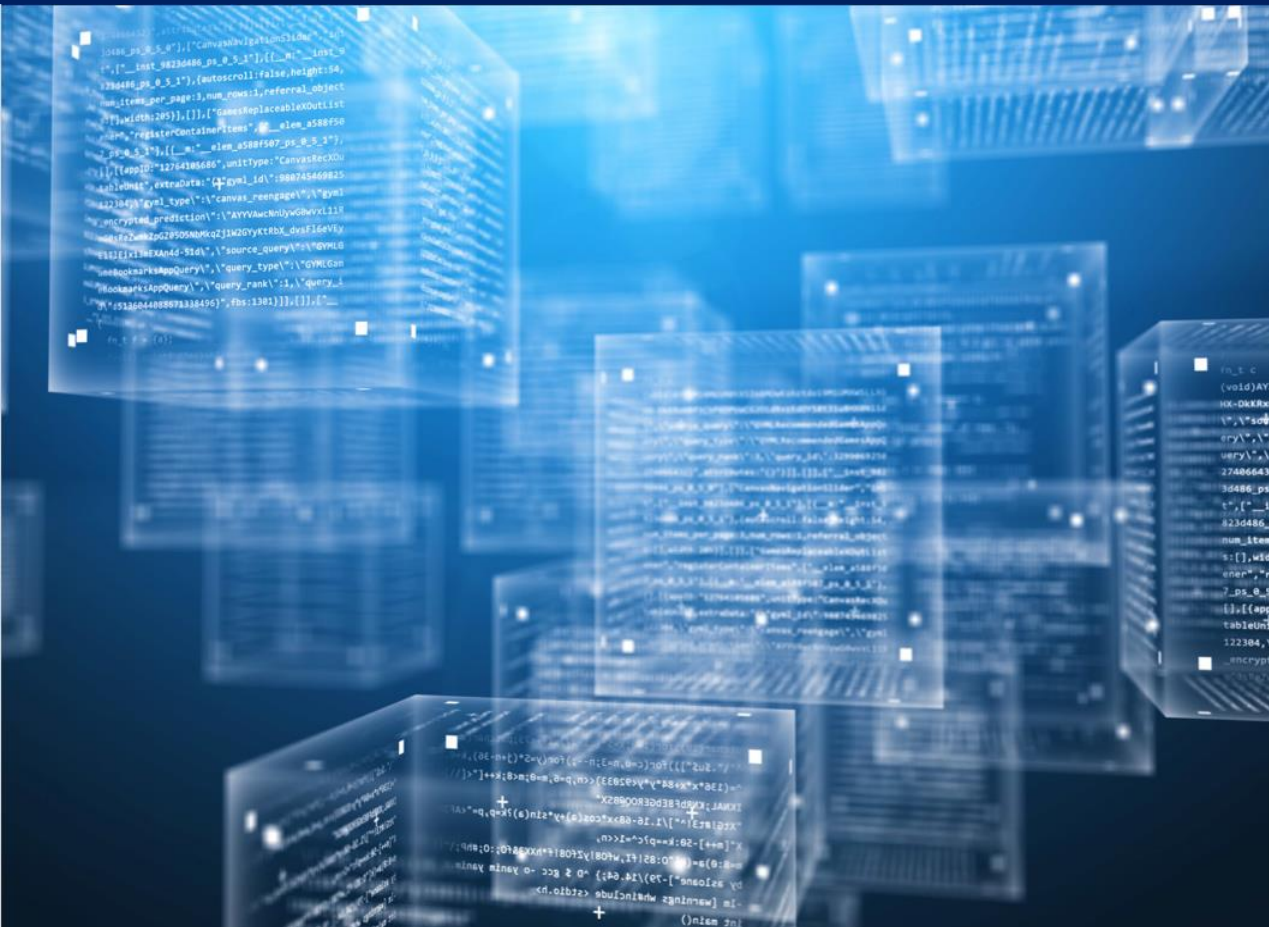
- Todetaan läsnäolijat
- Esityslistan hyväksyminen
- Edellisen kokouksen muistio

Määrittelyiden päivittäminen

- Muutokset määrittelyihin esiteltiin syyskuun PAS-yhteistyöryhmän kokouksessa
- Päivitetyt määrittelyt lähetettiin PAS-yhteistyöryhmälle 1.12.2022
- Mutta kuten aina, sen jälkeen on tullut pieniä muutoksia
 - DNG MIME-tyyppi päivitetty
 - IFC ja SIARD Pronom koodit
 - Useampi standardi on "kadonnut" netistä (kaikki DNG:t pl. 1.6 ja EPS). Nyt viittaukset vain Internet Archiveen.
- Kokonaisuudessaan päivitykset määrittelyihin olivat varsin vähäisiä

Asiakastytyväisyyskysely 2022 & digitalpreservation.fi -sivuston tilastot

Asiakastyytyväisyyskysely

- Kysely toteutettiin Webropol -kyselynä 22.11-9.12.2022
- Vastauksia yhteensä 10kpl (organisaatioita 8kpl)
 - KPPAS: 6, FDPAS: 4
- Palaute edelleen varsin positiivista

Tyytyväisyys palveluun kokonaisuutena

5,0 / 6 (5,5/6)

Kuinka hyvin PAS-palvelu on onnistunut tukemaan organisaatiosi PAS-toimintaan liittyvien kyvykkyyksien kehittymistä?

4,7 / 6 (5,0/6)

Asiakaspalvelu

- Miten tyytyväinen olet organisaationne saamaan asiakaspalveluun ja neuvontaan kokonaisuutena?

5,3/6 (5,0/6)

Miten usein olet ollut yhteydessä asiakaspalveluun?

	2022	2021
Useammin kuin kerran kuukaudessa	50,0 %	12,5 %
Kerran kuukaudessa	0,0 %	25,0 %
Muutamia kertoja vuodessa	37,5 %	62,5 %
Kerran vuodessa	12,5 %	0,0 %
En ole ollut yhteydessä	0,0 %	0,0 %

Miten nopeasti olemme vastanneet?

	2022	2021
Nopeasti	50,0 %	37,5 %
Melko nopeasti	25,0 %	50,0 %
Vaihtelevasti	12,5 %	12,5 %
Hitaasti	0,0 %	0,0 %
Erittäin hitaasti	0,0 %	0,0 %
En ole saanut vastausta	12,5 %	0,0 %

Viestintä

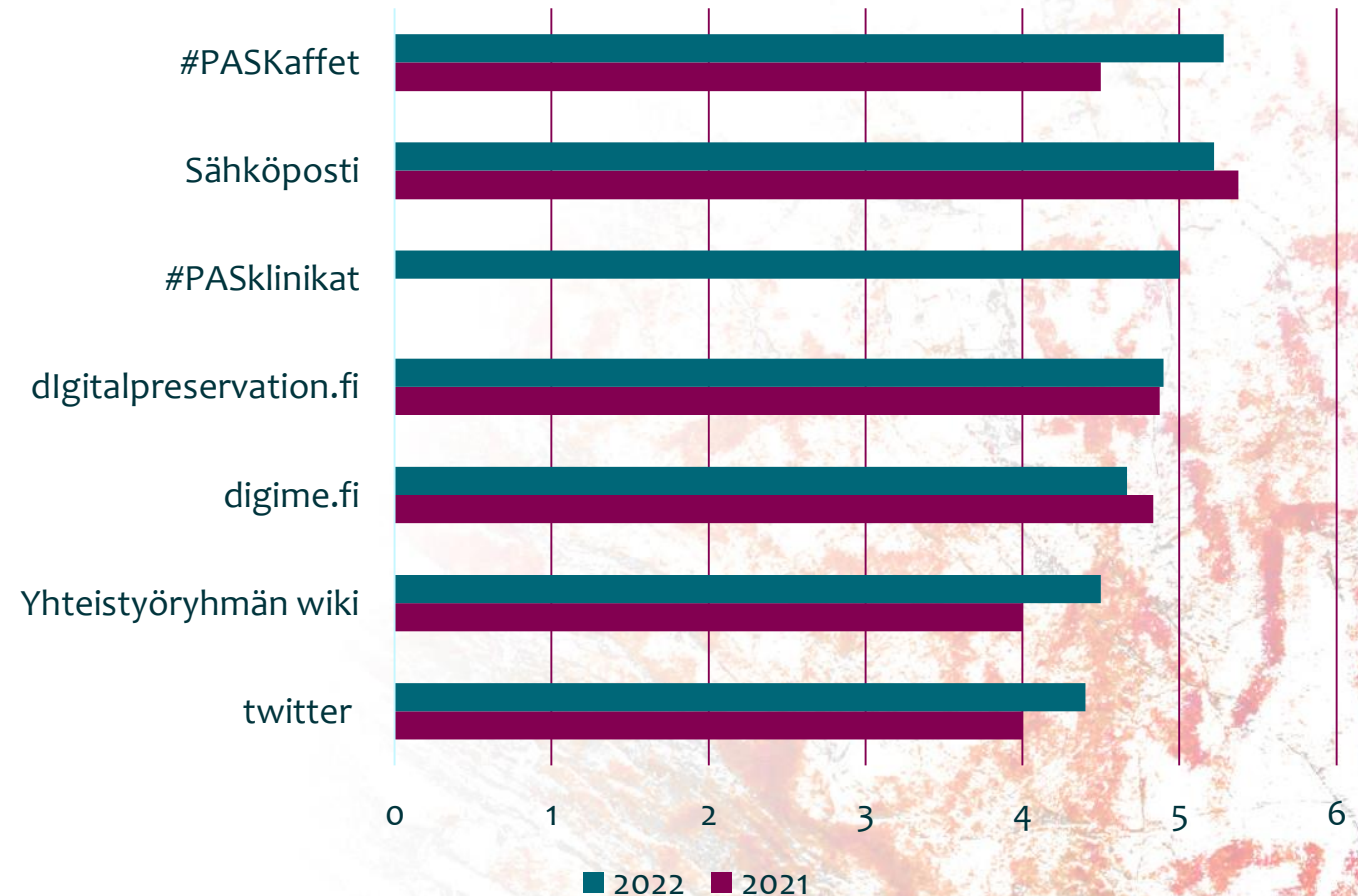
- Miten tyytyväinen olet PAS-palveluiden viestintään kokonaisuutena?

5,0/6 (5,0/6)

- Miten tyytyväinen olet PAS-palveluiden viestintään organisaatiosi PAS-tarpeiden näkökulmasta?

4,8/6 (4,9/6)

Tyytyväisyys viestintäkanaviin

PAS-yhteistyöryhmä

- Miten tyytyväinen olet sisällöllisesti PAS-yhteistyöryhmän kokouksiin?

5,3/6 (5,3/6)

- Miten tyytyväinen olet PAS-yhteistyöryhmän toimintaan kokonaisuutena?

5,3/6 (5,3/6)

- Kokousaikataulua (4kpl/vuosi) pidettiin edelleen sopivana

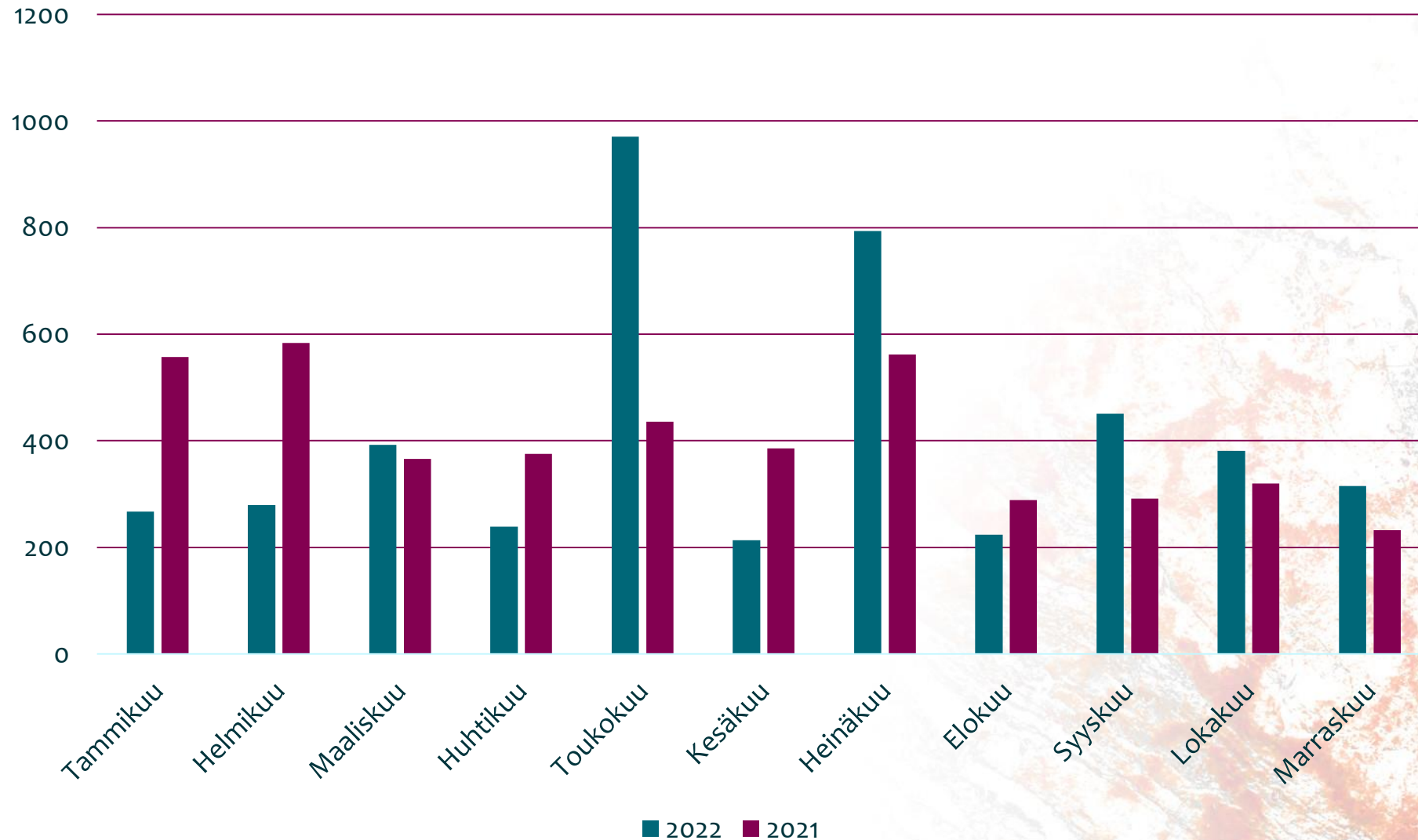
Digitalpreservation.fi

Yleiskatsaus 1.1.-23.11.2022 (1.1.-23.11.2021)

- Käyttäjät: 3 882 (3 954)
- Istunnot: 6 476 (6 174)
- Sivun katselut: 15 629 (16 693)
- Sivut/istunto: 2,41 (2,73)
- Istunnon keskimääräinen kesto: 00:02:20 (00:01:55)
- Välitön poistuminen: 43,36% (47,39 %)
- Tuotettu Google analytics -kävijäseurantaohjelmistolla

Käyttäjiä kuukaudessa 1.1-23.11.2022

Suosituimmat sivut 1.1.-23.11.2022 (1.1.-23.11.2021)

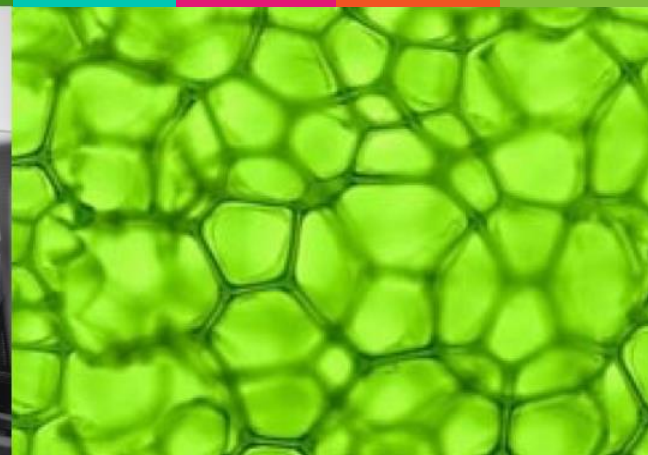
Sivu	Sivun katselut
/	5841 (4148)
/specifications	1691 (1985)
/specifications/fileformats	999 (1186)
/publications	471 (545)
/mets-validator	444 (434)
/en	434 (848)
/webinaari/museot-2022	373 (-)
/specifications/metadata	372 (630)
/en/mets-validator	365 (-)
/latest-news	361 (321)

Sijainti 1.1-23.11.2022

Maa	Käyttäjät			Istunnot	
	2022	2021		2022	2021
Finland	1697	1830	(1.)	3689	3783
United States	510	263	(3.)	554	279
China	208	125	(4.)	203	117
Netherlands	86	91	(6.)	94	88
Germany	82	49	(8.)	120	53
France	79	67	(12.)	92	186
United Kingdom	61	118	(5.)	78	126
Indonesia	60	599	(2.)	75	605
India	54	43	(10.)	72	40
Russia	47	61	(17.)	66	213

PAS-sanasto

Digitaalisen pitkäaikaissäilytyksen sanasto

- Tavoite: PAS-sanasto sisältää termit ja käsitteet selityksineen siinä muodossa kuin niitä käytetään OKM:n omistamien PAS-palveluiden dokumentaatioissa ja ohjeistuksessa
- PAS-sanaston periaatteet:
 - a) määritellään termit, jotka ovat käytössä tavoitteen laajuisesti
 - b) määritellään termit siinä muodossa mitä niillä tarkoitetaan PAS-palvelujen kontekstin sisällä
 - c) ei määritellä termejä, jotka kuuluvat yleissivistykseen
 - d) sanaston käyttö ei edellytä toisen sanaston tuntemista
- PAS-sanastoa uudistetaan osana laajempaa arkkitehtuurityötä
- Sanasto on elävä eikä päivittäminen ole sidottu esim. vuosikelloon

PAS-sanasto – nyt tehdyistä muutoksista

- Termejä on sekä lisätty että poistettu
- Määritelmiä on päivitetty ja selkiytetty
- OAS-viittaukset poistettu sanastosta, jotta sanasto olisi ymmärrettävämpi myös "PAS-maallikoille"
 - Sanasto on edelleen 100% OAS-yhteensopiva
- Määritelmien termistöä on tarkistettu:
 - Sana "digitaalinen" poistettu useista määritelmistä
 - "Informaatio" ja "informaation sisältö" on korvattu aineistolla

PAS-sanasto – keskeisiä muutoksia

- Uudet termit:
 - **Aitous:** Hyödyntävän organisaation näkemys aineiston tietosisällön alkuperäisyydestä.
 - **Autenttisuus:** Autenttisuus tarkoittaa aineiston tietosisällön luotettavaa säilymistä. Eheyystietojen lisäksi aineiston autenttisuus osoitetaan hallituin muutoksin säilytystoimenpiteillä, siirtopaketin eheyden osoittavalla digitaalisella allekirjoituksella sekä tietopakettien tapahtumahistorian avulla.
- Poistuneet termit:
 - Datanhallinta, kopiointi, METS-skeema, paketoitietieto, OAIS-viitemalli, PAS-arkisto, pääsy, säilytysmenetelmä, säilytyspaikka, tiedostomuoto, turmeltuminen

PAS-sanasto – muita poimintoja

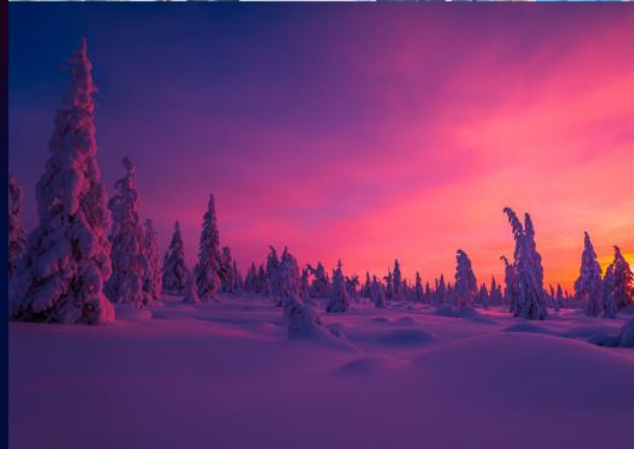
- Uudistettuja määritelmiä:
 - **Pitkäaikaissäilyttäminen (PAS):** Pitkäaikaissäilyttäminen on *sarja hallittuja prosesseja*, joilla varmistetaan digitaalisen aineiston *autenttisuus ja hyödynnettävyys* valitulle *kohdeyhteisölle* niin *kauan kuin on tarpeen*.
 - **Digitaalinen allekirjoitus:** Tieto, jota käytetään aineiston allekirjoittajan henkilöllisyyden ja aineiston *aitouden tai autenttisuuden* todentamisen välineenä.
 - **Tietopaketti:** Tietopaketti sisältää aineiston *digitaaliset objektit ja metatiedot määritellyssä rakenteessa*. Tietopaketteja käytetään aineiston siirtämiseen, säilyttämiseen ja jakeluun.
 - **Tarkistussumma:** *Digitaalisesta objektista tai tietopaketista* laskettu lukuarvo tai merkkijono, jota hyödynnetään *eheyden tarkastamisessa*.

PAS-sanasto – muita poimintoja

- Termipareja:
 - Migraatio vs normalisointi
 - Replikointi vs virkistys
 - Siirtokelpoinen vs säilytyskelpoinen tiedostomuoto

Yhteistyöryhmän vuoden 2023 toiminnan suunnittelu

Vuoden 2022 kertaus

- Kokemuksia Digitaaliarkisto migraatiosta (Reko Etelävuori)
- SAPA-alusta valmisteluvaiheen työkaluna (Mikko Laukkanen & Johan Kylander)
- PAS-palveluiden kokonaisarkkitehtuuri (Aleksi Salo)
- PAS-palveluiden hiilijalanjälki (Mikko Tiainen)
- ARC/WARC-migraatiotyö
- Python3 siirtymä & Centos7 luopuminen
- METS2
- Yksi hybridikokous
- Kaksi petatavua säilytyksessä

Yhteistyöryhmän vuoden 2023 toiminnan suunnittelu

- Vuosikellon mukaiset asiat
- Kokemukset ensimmäisestä laajasta migraatiosta (case: arc/warc-migraatio)
- Rajapinta uudistus
- Aineiston poistaminen PAS-palvelusta
- Kestävä kehitys/säilyttämisen hiilijalanjälki
- Ohjelmistokerroksen muutokset
 - Almalinuxiin siirtyminen
 - Python2 tuki poistuu 1.3.2022
 - Paketointikomponentti uudistuu keväällä

PAS-palveluiden uudet ominaisuudet Q4/2022

- ARC/WARC-migraation kehitystyö
 - Työvuon runko toteutettu
 - Osa työvuon komponenteista toteutettu
 - Metatietojen käsittelyn toteutus edistynyt
- Usean nauhakirjaston tuki
 - Varsin laaja uudistus, asennetaan tammikuussa
- AIFF-tiedostomuototuki
- Tiedostojen analysointityökalun riippuvuuksien korjauksia
- Erillinen tiedostomuotojen validointitoiminto räätälöityyn paketointityökaluun
- METS-tarkastuksen korjauksia
 - AudioMD- ja MIX-metatietojen käsittely
 - Muiden kuin säilytys- tai siirtokelpoisten muotojen käsittely
- Bugikorjauksia ja muita pienempiä kehitystöitä
- SAPA-kehitystyö omassa projektiryhmässään
- Fairdata PAS
 - METS-rakentaja liittyen uuteen paketointityökaluun toteutettu
 - Parannuksia liittyen hallintaliittymään ja tiedostojen lähettämiseen
 - AlmaLinux 9:n testiympäristön pystyttämisen aloitus
 - Bugikorjauksia ja muita kehitystöitä

Muita asioita

- PAS-palvelun työkalujen Python 2 –tuki loppuu maaliskuun alussa 2023
 - Paketointimäärittelyiden päivitys työkaluihin vielä tukee Python 2:sta
 - Python 3 –versioon siirtyminen on aika suoraviivaista, PAS-palvelu voi antaa tässä tukea
 - Jos on välttämätöntä, niin Python 2:sta voi käyttää jonkin aikaa edelleenkin, kunhan ei päivitä työkaluja enää maaliskuun alun jälkeen.
- METS Editorial Board on julkaissut white paperin METS 2 -standardista sekä luonnoksen METS 2 XML-skeemasta
 - Kommentteja kerätään METS-postituslistalla helmikuun 2023 loppuun asti
 - Kommenttipyyntö: <https://www.loc.gov/standards/mets/news111822.html>

Sopimukset – KP-PAS (1/2)

(13.12.2022)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Celia	110	83,45	75,86 %	30 662
Kavi	2 400	1 396,16	58,17 %	3 643
Kansallisarkisto Kansallisarkiston vastaanottamat alkujaan digitaaliset valtionhallinnon asiakirjalliset aineistot	41	0,95	2,32 %	1 486
Kansallisarkisto VAPA-järjestelmään siirretyt tietoaaineistot	1	0,14	14,00 %	389
Kansallisarkisto Kansallisarkiston massadigitointi-hankkeen aineistot	114	76,26	66,89 %	63 802
Kansallisarkisto Kansallisarkiston digitaaliarkistosta siirrettävät aineistot ja takautuvan digitoinnin aineistot	805	282,48	35,09 %	560 382
Kansallisarkisto Kansallisarkiston yksinomaan digitaalisessa muodossa olevat yksityisarkistoaaineistot	27	0	0,00 %	0

Sopimukset – KP-PAS (2/2)

(13.12.2022)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Kansallisgalleria	20	6,32	31,60 %	478
Kansalliskirjasto Kulttuuriaineistolain nojalla kerätyt aineistot	355	198,63	55,95 %	1 931 170
Kansalliskirjasto Kansalliskirjaston digitoimat kulttuuriperintöaineistot	175	14,73	8,42 %	3 890
KOTUS	60	9,71	16,18 %	403
Museovirasto	1	0,53	53,00 %	40 186
Musiikkiarkisto	70	0	0,00 %	0
Svenska litteratursällskapet i Finland	50	1,14	2,28 %	166
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto	1	0,06	6,00 %	8 618
Yhteensä	4 230,00	2 070,56	48,95 %	2 617 281

Säilytyspäätökset – FD-PAS (1/2)

(13.12.2022)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Geologian Tutkimuskeskus GTK:n tomografialaitteen tuottamat tietoaaineistot	12	6,13	51,08 %	123
Helsingin yliopisto Helsingin yliopiston SMEAR-aineistojen valikoima meteorologisia - ja ilmanlaatumittauksia	2	0,01	0,55 %	13
Helsingin yliopisto M. cinxia and C. melitaearum in the Åland metapopulation system	2	0,00	0,05 %	1
Helsingin yliopisto FIRE (The Finnish Reflection Experiment)	1	0,00	0 %	0
Helsingin yliopisto Luomuksen aineistot	150	0,00	0 %	0

Säilytyspäätökset – FD-PAS (2/2)

(13.12.2022)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Itä-Suomen yliopisto SENSOTRA	1	0	0 %	0
Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratorio 250-Nobeliumin hajoamisspektroskopia	1	0	0 %	0
Oulun yliopisto, Sodankylän geofysikaalinen observatorio <u>Havaintoaineistot</u>	30	0	0 %	0
Tampereen yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan Kansanperinteen arkiston A-K-kokoelma	2	0	0 %	0
Turun yliopisto Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen arkiston aineistot (HKT-arkisto)	20	0,25	0,01 %	1
Yhteensä	221	6,39	0,03 %	138

Ilmoitusasiat

- Kysely museosektorille PAS-palvelun käyttöön ottamisesta vuosien 2023-2025 aikana
- PAS-seminaari järjestettäneen huhtikuun loppupuolella

Kokouksen päättäminen

- Muut asiat
- Seuraavat kokoukset
 - Sovitaan doodlella ennen joulua
- Kokouksen päättäminen

